

12.9.2021

15. neděle po Trojici

Výroční sborové shromáždění, volba staršovstva

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a společenství Ducha svatého se všemi námi!
„Naše duše s touhou vzhlíží k Hospodinu, on je naše pomoc, náš štít. Z něho se raduje naše srdce, my doufáme v jeho svaté jméno.“ Ž 33,20-21

Píseň 33 *Rozveselte se v Hospodinu*

Modlitba: Hospodine, Bože náš,
Tobě patří naše úcta a chvála. Věříme totiž, že tento svět je Tvým stvořením. Že tu člověk není jen tak, ale k Tvému obrazu, ke Tvému zpodobnění. Ty nám dáváš nebývalé tvůrčí schopnosti, inteligenci a schopnost spolupráce. Ty nám dáváš čas a prostor pro naše působení. Jen maličko jsi nás omezil naší smrtelností – ale je to asi dobře, abychom nezpychli, a abychom, když nás popadne amok a začneme škodit, abychom neškodili věčně.

A i když se nedržíme toho, k čemu jsi nás stvořil, ty nás přece nenecháváš jen tak zplanět. Promlouváš k nám slovy svých poslů, proroků, apoštolů, dávných i současných. Přemlouváš nás a namlouváš si nás milostiplným evangeliem svého Syna Ježíše Krista, vítěze nad hříchem a zmarem. Dáváš si s námi práci, pečuješ o nás – jak jinak by se mohlo stát, že bychom se tu dnes sešli?

Dej nám, Pane, víru, abychom se nemuseli bát, a moudrost poznání, abychom věděli, co dělat a kam jít.
Amen.

Čtení: Mt 7,24-29

Píseň 680 *Nás zavolal jsi, Pane*

Text: Neh 8,1-12

Kázání:

Nepřipomíná vám něco to shromáždění na prostranství před Vodní branou – jak jedli tučné a popíjeli sladké a rozdávali dárky? -- Učiněné Vánoce. A jak ten člověk vyleze na lešeníčko s knihou Zákona a lid uctivě povstane a naslouchá? -- To by mohly být evangelické bohoslužby. Jen nevoláme tak hlasitě AMEN a nepadáme na kolena a tváří k zemi. (Proč vlastně ne?)

Mohly by to být bohoslužby, ale lid se shromáždil na volném prostranství, nikoli v chrámu. Jsme v chrámu? Někdy říkáme i našemu kostelu chrám, ale přesně to není. Chrám je určen k obětem, kdežto tady se shromažďujeme k naslouchání. Ve Dvoře Králové, kde jsem kdysi kázával, tomu říkali „sbor“ – shromáždění lidí i té budově. To se mi líbí, „sbor“ mi připadá jako pěkné české slovo pro synagógu, což přesně vystihuje, oč jde: shromáždění. A také by se mi líbilo, kdybychom náš kostel, sbor vnímali jako volné prostranství před Vodní branou, jako prostor, který nás neuzavírá, ale naopak nad námi otvírá nebe (symbolizované tady tím nově vymalovaným modrým obloukem v apsidě).

Přinášet oběti do chrámu je jistě velká věc – oběti mají mnoho významových rovin, mohou být výrazem vděčnosti anebo prosby o odpuštění a smíření. Přinášet oběť je viditelný, hmatatelný, citelný výraz vztahu k Bohu. Ale v tuhle chvíli, po bolestné zkušenosti pádu chrámu a babylonského zajetí Hospodin ústy proroků otvírá před Izraelem nový rozměr víry – zve všechny, muže i ženy, k naslouchání. A oni se shromažďují jednomyslně, dobrovolně, nikdo je nenutí. V čem je naslouchat jiné než přinášet oběti?

Snad že je v tom víc nějaké osobní odpovědnosti, víc rozhodování, víc možností, jak na slyšené slovo odpovědět – protože je jasné, že mám nějak re-agovat, něco v odpověď učinit. Je v bohoslužbě slova víc odpovědnosti, otevřenosti, aktivity než v bohoslužbě oběti? Ale možná řeknete, že poslouchat je taky oběť, a ne malá! Přicházíš-li, abys naslouchal, dáváš to nejcennější, co máš – svůj čas a svou pozornost. A bereš na sebe riziko, že slyšené slovo s tebou něco udělá.

Tam na prostranství před Vodní branou si dávají záležet, aby porozuměli. Musíš oběti rozumět? Není možná třeba, ta promlouvá svou akcí, svým tajemstvím. (Ale docela jistě: rozumět slovům Zákona, rozumět výkladu Zákona neznamená proniknout do Božích tajemství – ta zůstávají nad námi.)

Ale proč slovům Zákona není rozumět jen tak? Proč je nenechat bez výkladu? A proč vůbec tedy ten Zákon pořád dokola číst, proč mu naslouchat, když je tak nesrozumitelný, že potřebuje výklad? (Zřejmě už pro Izraelce v 5. století před Kristem je to „starý“ Zákon.)

Nevím přesně, jak ten výklad levitů vypadal. Snad museli některé pasáže překládat ze staré svaté hebrejštiny do hovorové aramejštiny. Snad vykládali, že příběh o dávné stavbě bábelské věže je varovným podobenstvím proti dnešní nebetyčné lidské pýše. Bůh ví, jak to přišlo, že Izraelci v tuhle chvíli vnímali slovo Zákona jako slovo života. (Zákonem se myslí celé vyprávění obsažené v 5 knihách Mojžíšových – hlavně exodus! – vysvobození z egyptského otroctví a dar Boží smlouvy.) Zem, do níž se nyní vraceli z otroctví, byla zdevastovaná, ale tohle byl nejcennější odkaz proroků a otců a matek. Dobré slovo – a v pohledu zpět na události minulé rozpoznávali, že nebylo dobré, kdykoli Zákona nedbali.

Sešli se na prostranství před Vodní branou – tudy se z města chodilo pro vodu k potoku, k prameni, ke zřídlu. (Žádné snadno otočit kohoutkem, ale kus cesty pro vodu!) Možná se jim vybavila slova prvního žalmu o člověku, který si oblíbil Hospodinův zákon, rozjímá nad ním dnem i nocí (cesta k porozumění není snadná) – a je podoben stromu u tekoucích, živých vod. (Možná ten žalm zpívali?)

A najednou strašný smutek. A pláč. Taky nevím vlastně, proč. Jen se dohaduji, protože něco podobného nacházím v Novém Zákoně (a něco podobného se mi stává). Když zaznívá Boží Slovo, je příliš silné, příliš náročné, nedosažitelné. To nemůže být pro mne! První reakce prvního z Ježíšových učedníků po setkání s Ježíšem je: „Jdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný!“ Slyšeli jsme dnes jako první čtení podobenství o domu na skále a na písku. Kolik z nás slyší jen tu radostnou zvěst a kolik z nás se vyděsí: a co když stojím na písku? Pěkná fasáda bez základů se zhroutí! Na každého přijde bouře a příval! Nebo na nás přijde lítost, že jsme tak dlouho neposlouchali, nedbali toho, co je slovem života. Proč jsme marnili čas?

Tam na prostranství před Vodní branou tekly potoky slz. Ale tu přišel další výklad. Už nešlo o samotná slova Zákona, nešlo jen o text a jeho smysl gramatický či filologický, nýbrž o kontext: tohle je Hospodinova slavnost, jeho svatý den! Netruchlete a netrapte se! Jste Boží lid! (Připomíná mi to Ježíšovo první kázání v synagoze, když přečte ze Zákona a pak řekne: „Dnes se splnilo toto slovo.“) Tady a teď. Při vši té naší pomýlenosti, ubohosti, nedostatečnosti. Tohle je den svatý Hospodinu. Netrapte se! Radost z Hospodina bude vaší záštitou. Jděte, jezte tučná jídla a pijte sladké nápoje a posílejte dárky těm, kdo nemají nic připraveno! Nedělní oběd nám může chutnat a v neděli můžeme radostně dát na charitu anebo někoho potěšit návštěvou. Před depresí, která na nás padá ze setkání se svatým, chrání radost z Hospodina. Všemmu našemu konání, té naší vynalézavé, tvůrčí odpovědi na Boží Slovo, která nám tak často připadá mizerná, předchází radost z Hospodina, svátek, jeho svatý den jako potěšení, posila a doušek čerstvé vody. Amen.

Píseň 682 Dnes k svému stolu zve nás Pán

Večeře Páně

Přímluvná modlitba + Otče náš

Ohlášky + Sbírka

Píseň 677 Až doposud nás provází

Poslání: „Hledejte nejprve Boží království a všechno ostatní vám bude přidáno.! Mt 6,33

Požehnání

Píseň 452 Za dar Slova